

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ความเป็นมา

รัฐบาลไทยได้ลงนามในกฎบัตรของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้ตราพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อรองรับพันธกรณีภายใต้กฎบัตรดังกล่าว ต่อมารัฐบาลไทยได้ลงนามในความตกลงว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของอาเซียนเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นข้อผูกพันเพิ่มเติมจากกฎบัตรของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่รัฐบาลไทยให้ความเห็นชอบแล้ว โดยกำหนดรายละเอียดการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่อาเซียน เลขาธิการอาเซียน รองเลขาธิการอาเซียน พนักงานของสำนักเลขาธิการอาเซียน ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติการกิจเพื่ออาเซียน ผู้แทนถาวรของรัฐสมาชิกอาเซียน เจ้าหน้าที่ที่อยู่ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ของอาเซียน และเจ้าหน้าที่ของรัฐสมาชิก ตลอดจนความละเมิดมิได้ในสถานที่ ทรัพย์สิน สินทรัพย์ของอาเซียน การสื่อสารในทุกรูปแบบและบรรณสารของอาเซียน

ทั้งนี้สาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๑๒๑ ก วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐบาลไทยได้ลงนามในกฎบัตรของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations (ASEAN)) เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎบัตรดังกล่าวกำหนดให้รัฐสมาชิกให้ความคุ้มกัน และเอกสิทธิ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่แก่อาเซียน เลขาธิการอาเซียน พนักงานของสำนักเลขาธิการอาเซียน ผู้แทนถาวรของรัฐสมาชิกประจำอาเซียน และเจ้าหน้าที่ของรัฐสมาชิกอาเซียน ดังนั้นเพื่อคุ้มครองการดำเนินงานของอาเซียนในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยอมรับนับถือว่าอาเซียนซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศในระดับรัฐบาลเป็นนิติบุคคล และให้ถือว่า มีภูมิลำเนาในประเทศไทย

๒. เพื่อคุ้มครองการดำเนินงานในประเทศไทยให้บรรลุผลตามความมุ่งประสงค์ของอาเซียนตามกฎบัตร

๑) ให้อาเซียนได้รับความคุ้มกันและเอกสิทธิ์ในประเทศไทยที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุความมุ่งประสงค์ของอาเซียนตามกฎบัตร

๒) ให้เลขาธิการอาเซียน และพนักงานของสำนักเลขาธิการอาเซียนซึ่งเข้าร่วมในกิจกรรม อันเป็นทางการของอาเซียนหรือทำการแทนอาเซียนในประเทศไทยได้รับความคุ้มกันและเอกสิทธิ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยอิสระตามกฎหมาย

๓) ให้ผู้แทนถาวรของรัฐสมาชิกประจำอาเซียน และเจ้าหน้าที่ของรัฐสมาชิกอาเซียน ซึ่งเข้าร่วมในกิจกรรมอันเป็นทางการของอาเซียนหรือทำการแทนอาเซียนในประเทศไทยได้รับความคุ้มกันและเอกสิทธิ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย หรือตามกฎหมายว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางทูต

๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๑๓ ก วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ หน้า ๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐบาลไทยได้ลงนามในกฎบัตรของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Charter of the Association of Southeast Asian Nations) เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้ตราพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อมา รัฐบาลไทยได้ลงนามในความตกลงว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Agreement on the Privileges and Immunities of the Association of Southeast Asian Nations) เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นพันธกรณีประการสำคัญที่ประเทศไทยต้องดำเนินการเพิ่มเติมความคุ้มครองจากที่กำหนดไว้ในกฎบัตรของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยกำหนดการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีชื่อเรียกทั่วไปว่า “อาเซียน” และกรณีต่าง ๆ ให้สอดคล้องกัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยอมรับนับถือว่าสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศในระดับรัฐบาลเป็นนิติบุคคล และให้ถือว่ามีภูมิลำเนาในประเทศไทย (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ (๑))

๒. กำหนดให้อาเซียน สถานที่ ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ การสื่อสารในทุกรูปแบบและบรรณสารของอาเซียน เลขาธิการอาเซียน รองเลขาธิการอาเซียน พนักงานของสำนักเลขาธิการอาเซียน ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติภารกิจเพื่ออาเซียน ผู้แทนถาวร เจ้าหน้าที่ที่อยู่ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ของอาเซียน และเจ้าหน้าที่ของรัฐสมาชิก ทั้งนี้ ในระหว่างที่ปฏิบัติหน้าที่ในประเทศไทย หรือเข้ามาในประเทศไทยเพื่อปฏิบัติหน้าที่ หรือในการปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับอาเซียน หรือทำการแทนอาเซียนในประเทศไทย ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และความตกลงว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ (๒))